

Sự suy giảm của Phật giáo ở Đông Á

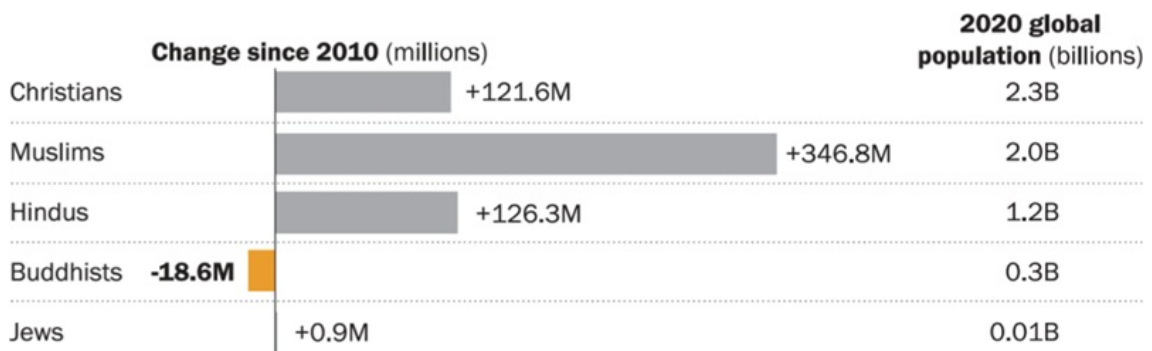
ISSN: 2734-9195 10:21 13/03/2026

Các khảo sát cho thấy khoảng một phần ba những người không theo tôn giáo tại Nhật Bản và bốn trên mười người tại Hàn Quốc vẫn cảm thấy có sự gắn bó với những giá trị và lối sống chịu ảnh hưởng của Phật giáo.

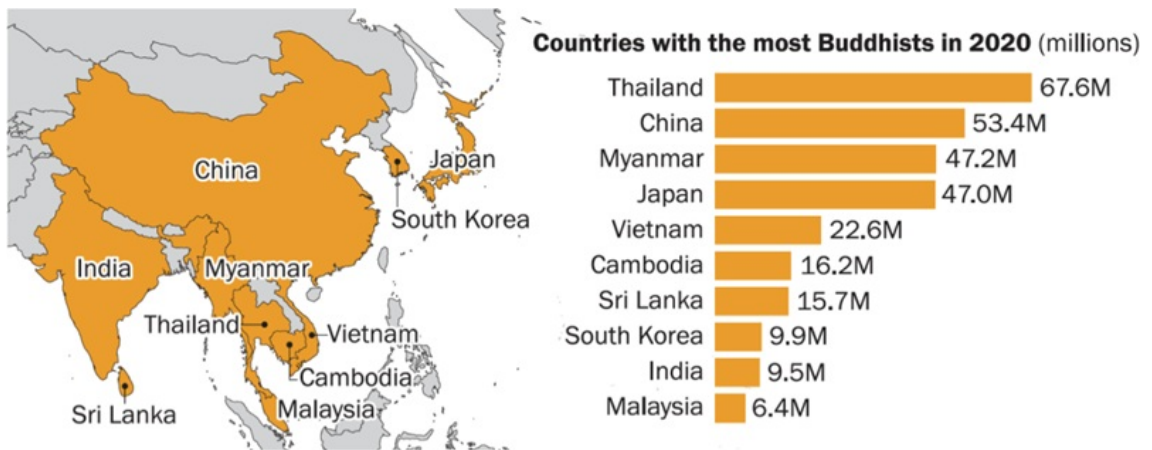
Kết quả nghiên cứu mới của Trung tâm Nghiên cứu Pew cho thấy trong thập niên vừa qua, Phật giáo là tôn giáo lớn duy nhất trên thế giới có xu hướng suy giảm về số lượng tín đồ. Tại nhiều quốc gia Đông Á như Nhật Bản và Hàn Quốc, ngày càng nhiều người trẻ không còn tự nhận mình là phật tử. Tuy vậy, phía sau sự thay đổi này vẫn tồn tại những mối liên hệ văn hóa và tinh thần với Phật giáo trong đời sống xã hội đương đại.

Theo các ước tính của Trung tâm **Nghiên cứu** Pew (Pew Research Center) trong giai đoạn 2010-2020, Phật giáo là tôn giáo lớn duy nhất trên thế giới có số lượng tín đồ suy giảm.

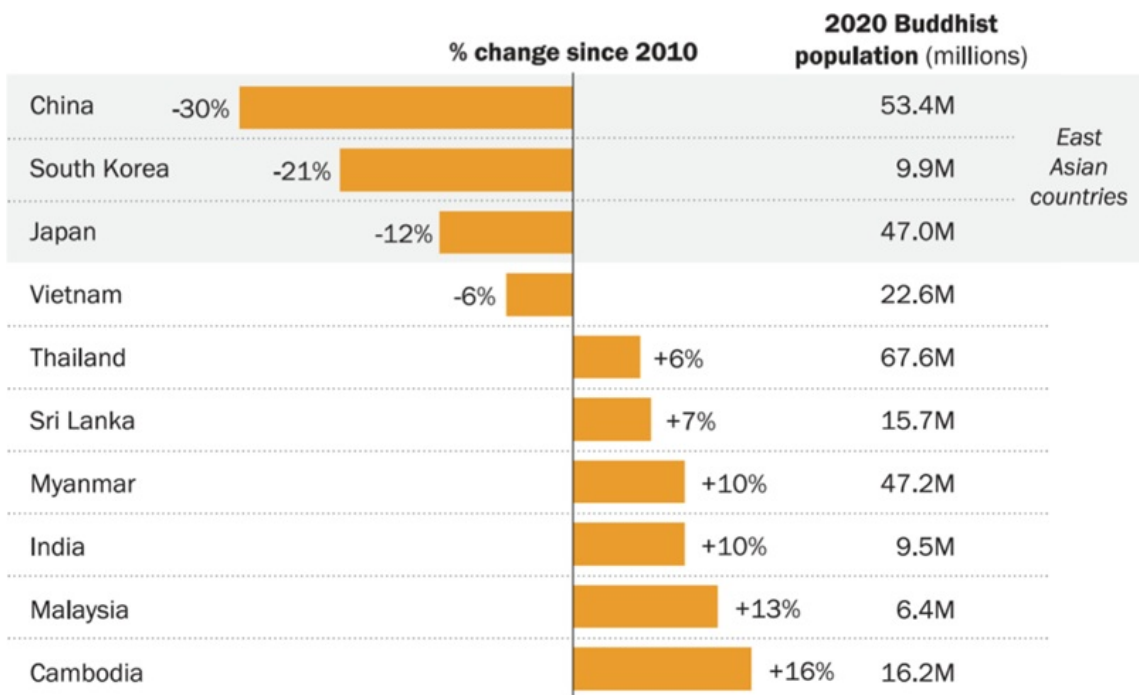
Trong khi đó, các tôn giáo khác đều ghi nhận sự gia tăng trong cùng thời kỳ.

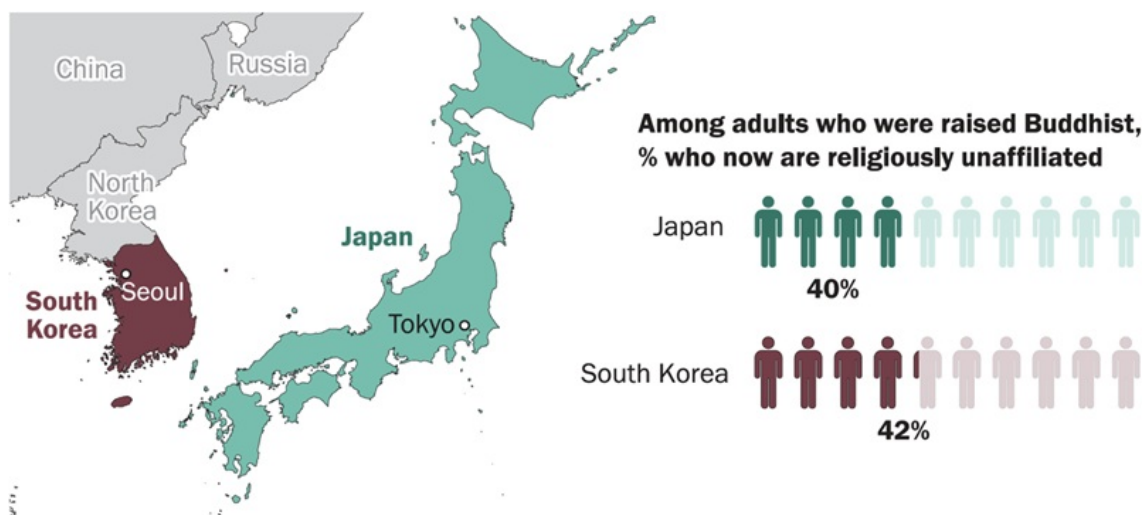
Sự suy giảm này đặc biệt rõ rệt tại khu vực Đông Á, bao gồm Trung Quốc, Hàn Quốc và Nhật Bản.

Trên khắp Đông Á, nhiều người từng được nuôi dạy trong các gia đình Phật giáo không còn tự nhận mình là phật tử. Phần lớn trong số họ hiện nay thuộc nhóm không tôn giáo, tự nhận là vô thần, bất khả tri hoặc đơn giản là “không theo tôn giáo nào”.

Tại **Nhật Bản**, chẳng hạn, 40% người trưởng thành từng được nuôi dạy theo Phật giáo hiện nay không còn gắn bó với tôn giáo nào, theo một cuộc khảo sát của Trung tâm Nghiên cứu Pew năm 2024. Ở Hàn Quốc, con số này là 42%.

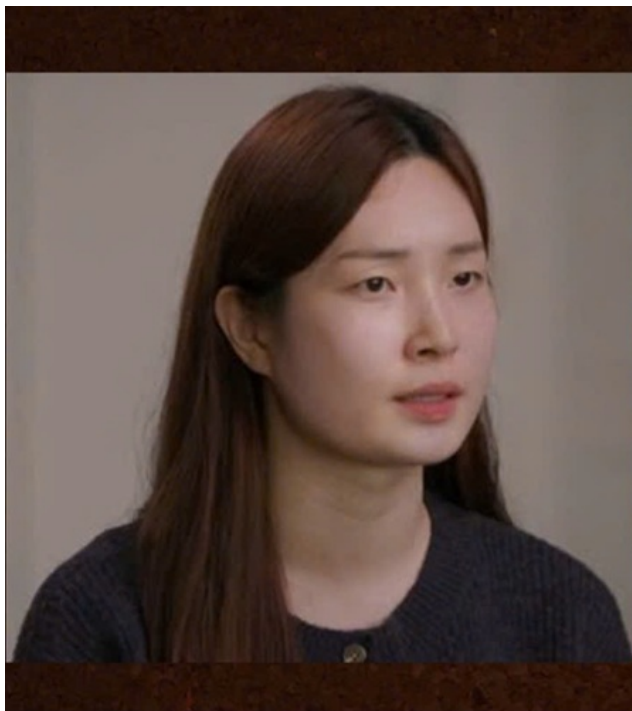

Để hiểu rõ hơn vì sao và bằng cách nào nhiều người rời xa Phật giáo, Trung tâm Nghiên cứu Pew đã thực hiện các cuộc phỏng vấn tại Tokyo và Seoul với những người trưởng thành Nhật Bản và Hàn Quốc lớn lên trong các gia đình Phật giáo.

Nhóm nghiên cứu lựa chọn nhiều đối tượng ở các độ tuổi khác nhau. Một số người lớn lên trong môi trường thấm đẫm niềm tin Phật giáo và đến nay vẫn có sự gắn bó nhất định với Phật giáo, dù không còn thực hành nhiều như cha mẹ hoặc ông bà của họ. Những người khác nhớ rằng mình chỉ có mối liên hệ khá lỏng lẻo với Phật giáo khi còn nhỏ, và hiện nay hầu như không còn nghĩ nhiều đến tôn giáo.

Các cuộc phỏng vấn được tiến hành vào tháng 10 năm 2024. Các biểu đồ trong nghiên cứu dựa trên dữ liệu khảo sát và các nghiên cứu nhân khẩu học của Trung tâm Nghiên cứu Pew, bao gồm các báo cáo “Trên khắp thế giới, nhiều người đang rời bỏ tôn giáo thời thơ ấu của mình” và “Tôn giáo và đời sống tâm linh trong các xã hội Đông Á”.

Sự phai nhạt qua các thế hệ

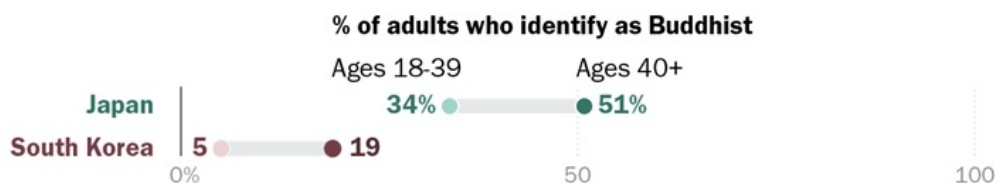

Tôi luôn nghĩ rằng sống tập trung vào thế giới thì tốt hơn. Đó là lý do tại sao tôi không theo tôn giáo nào.
- Sunwoo Lee, Seoul

Sunwoo Lee, một sinh viên đại học sống cùng cha mẹ tại vùng ngoại ô Seoul, cho biết ông bà cô là những Phật tử rất mộ đạo, còn cha mẹ thì ít thực hành hơn. Riêng cô không thấy nhiều ý nghĩa trong các nghi lễ tôn giáo.

“Tôi có xu hướng tin vào khoa học hơn bất cứ điều gì mang tính tâm linh, nên tôi không tin vào những điều mà mình không thể nhìn thấy”, Lee nói.

Dữ liệu khảo sát cho thấy tại Nhật Bản và Hàn Quốc, giới trẻ ít có xu hướng tự nhận mình là Phật tử hơn so với thế hệ lớn tuổi.

Các ước tính nhân khẩu học của Trung tâm Nghiên cứu Pew cũng cho thấy tỷ lệ Phật tử trong dân số của hai quốc gia này đang dần thu hẹp, trong khi số người không theo tôn giáo ngày càng gia tăng.

Buddhist share of population				Religiously unaffiliated share of population			
	2010	2020		2010	2020		
Japan	42%	37%	▼-5	Japan	52%	57%	▲+5
South Korea	26	19	▼-7	South Korea	41	48	▲+7

Trong nhiều trường hợp, việc rời xa tôn giáo không phải là một sự đoạn tuyệt rõ ràng, cũng không phải là một sự chuyển đổi sang tôn giáo khác. Đó thường là một quá trình xa rời dần dần khỏi những truyền thống được thừa hưởng từ gia đình.

Một số người rời quê hương ở nông thôn hoặc thị trấn nhỏ để chuyển đến các đô thị lớn, và trong quá trình ấy, họ dần mất đi sự gắn kết với các truyền thống gia đình.

Tại Tokyo, Junichiro Tsujinaka - chủ một quán bar cho biết cha, ông và cụ của anh đều là ngư dân trên đảo Hokkaido, đồng thời thường xuyên tình nguyện phục vụ tại một ngôi chùa Phật giáo: dâng cúng lễ vật, quyên góp, và giúp duy trì các công việc tại chùa.

Khi còn nhỏ, Tsujinaka cũng tham gia những công việc này. Nhưng hiện nay, anh hiếm khi tham gia các hoạt động tôn giáo.

“Tôi thực sự không hình thành thói quen cầu nguyện như vậy”, anh nói. “Kể từ khi anh em tôi rời quê lên thành phố, mọi việc liên quan đến trách nhiệm với chùa và đền đều để lại cho cha mẹ”.

Không còn thời gian đến chùa

Nhiều người được phỏng vấn cũng cho biết rất khó tìm thời gian cho các hoạt động tâm linh hoặc tôn giáo giữa nhịp sống bận rộn của công việc, học tập và sinh hoạt hằng ngày.

Khác với Do Thái giáo, Kitô giáo và Hồi giáo, vốn nhấn mạnh việc cầu nguyện và tham dự nghi lễ tôn giáo thường xuyên, trong Phật giáo không có truyền thống phải đến chùa hằng ngày hoặc hằng tuần.

Tuy vậy, việc viếng chùa và tham gia các lễ hội Phật giáo từ lâu vẫn là một phần quan trọng của đời sống truyền thống tại Đông Á.

Jeongnam Oh, một chủ cửa hàng đã nghỉ hưu ở Seoul, cho biết khi còn nhỏ sống tại một thị trấn nhỏ, bà thường xuyên tham gia các nghi lễ và lễ hội Phật giáo.

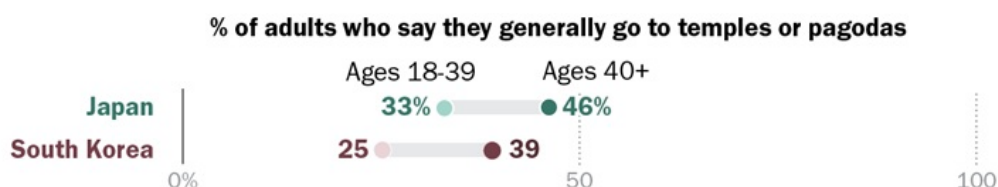

Nhưng khi nuôi dạy con cái, bà phải đối diện với những áp lực của cuộc sống hiện đại.

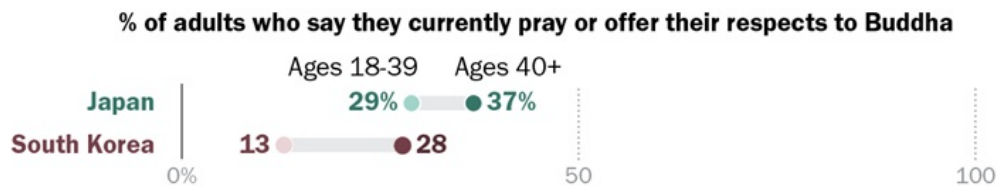
“Tôi không nhớ mình đã từng đưa các con đến chùa”, bà nói. “Các con cần tập trung học hành, còn tôi cũng có cuộc sống riêng... Thật khó để sắp xếp thời gian cho tất cả”.

Oh cho biết bà được nuôi dạy trong một gia đình Phật giáo, nhưng ngày nay không còn tự nhận mình là Phật tử.

Một số nhà xã hội học cho rằng sự tham gia vào các hoạt động tôn giáo ở Đông Á đang giảm dần qua từng thế hệ.

Khảo sát năm 2023 của Trung tâm Nghiên cứu Pew tại Nhật Bản và Hàn Quốc cho thấy người trẻ ít có khả năng đến chùa hơn so với thế hệ lớn tuổi,...

... hoặc cầu nguyện trước tôn tượng đức Phật.

Những truyền thống văn hóa cũng dần mai một

Ngoài các thực hành tôn giáo chính thức như viếng chùa hay cầu nguyện, ở Đông Á còn tồn tại nhiều truyền thống văn hóa gắn với tín ngưỡng Phật giáo hoặc các vị thần linh. Theo các cuộc phỏng vấn, những truyền thống này cũng đang dần mất đi ý nghĩa đối với thế hệ trẻ.

Tại Nhật Bản, nhiều gia đình Phật giáo có bàn thờ gia đình gọi là “butsudan”. Đây là những bàn thờ nhỏ thường được làm bằng gỗ, bên trong đặt tượng Phật hoặc Bồ-tát, cùng với ảnh hoặc bài vị tưởng niệm người thân đã qua đời.

Một người đàn ông Nhật Bản bên bàn thờ Phật truyền thống, hay còn gọi là butsudān. (recep-bg via Getty Images)

Theo truyền thống, các thành viên trong gia đình sẽ thực hiện nghi thức hằng ngày trước bàn thờ này, như đốt hương, thắp nến và dâng cúng thức ăn, nước hoặc hoa tươi.

Atsushi Oda, một biên tập viên sách tại Nhật Bản, cho biết sau khi mẹ qua đời, cha anh là người tiếp tục chăm sóc bàn thờ butsudān.

Tôi sẽ số hoá các bàn
thờ truyền thống
(dạng vật lý).
- Atsushi Oda, Tokyo

Tuy nhiên, Oda không nghĩ rằng sau này mình sẽ tiếp tục duy trì công việc này như cha.

“Tôi nghĩ có lẽ mình sẽ thay đổi bàn thờ theo cách nào đó để việc chăm sóc không tốn quá nhiều thời gian”, Oda nói.

Gia đình ngày càng thu nhỏ

Chieko Nakajima, chủ một nhà hàng tại Tokyo, nhận xét rằng các gia đình Nhật Bản ngày nay nhỏ hơn trước và số lượng trẻ em cũng giảm.

Một nét đặc trưng
độc đáo của Nhật Bản
đang có nguy cơ
bị mai một.
- Chieko Nakajima, Tokyo

Khi bà còn nhỏ, các phong tục tôn giáo và truyền thống gia đình được truyền lại một cách tự nhiên từ thế hệ này sang thế hệ khác. Nhưng hiện nay điều đó không còn diễn ra dễ dàng như trước.

“Hệ thống gia đình đang dần tan rã, nên mọi người ít gặp gỡ họ hàng hơn”, Nakajima nói. “Vì vậy những truyền thống gia đình đặc trưng ấy, ít nhất là ở Tokyo, đang nhanh chóng phai nhạt”.

Những góc nhìn tiêu cực về tôn giáo

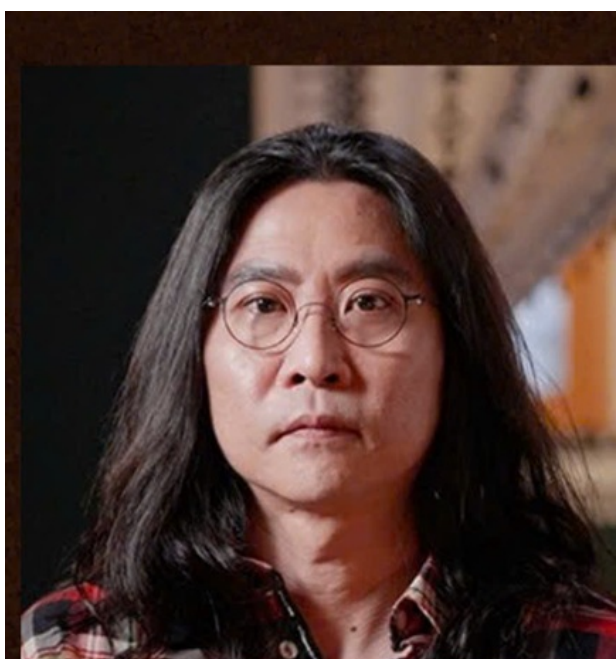
Một số người được phỏng vấn cũng bày tỏ quan điểm tiêu cực đối với tôn giáo nói chung, điều này có thể ảnh hưởng đến thái độ của họ đối với Phật giáo.

Rogeon Hong, một kỹ thuật viên phòng thu tại Seoul, cho rằng tôn giáo thường gắn với mê tín và shaman giáo.

Anh cho biết cha mình tự nhận là Phật tử nhưng vẫn thực hành các nghi thức shaman, chẳng hạn như mang bùa hộ mệnh cầu may.

“Cha tôi đốt loại nhang có mùi khó chịu để xua đuổi năng lượng xấu và treo nhiều hình ảnh cùng bùa hộ mệnh kỳ lạ”, Hong nói. “Ông còn đặt một lá bùa vào ví của tôi. Tôi không nghĩ nó có tác dụng gì”.

Một số ngôi chùa Phật giáo tại Hàn Quốc cũng thờ các vị thần của tín ngưỡng shaman, bởi hai truyền thống này có những thực hành tương đồng, chẳng hạn như thờ cúng tổ tiên và thực hiện các nghi lễ cầu an hoặc cầu phúc.

[Bố tôi] có xu hướng tin tưởng một cách mù quáng vào hình thức Phật giáo theo kiểu pháp sư.
- Rogeon Hong, Seoul

Tại Nhật Bản, nhiều người cho biết hình ảnh của tôn giáo đã bị hoen ố bởi những sự kiện bạo lực.

Masami Sato, một phóng viên truyền hình tại Tokyo, nói rằng ấn tượng đầu tiên của ông về tôn giáo là vụ tấn công bằng khí sarin năm 1995 trên hệ thống tàu điện ngầm Tokyo do giáo phái Aum Shinrikyo thực hiện.

Aum Shinrikyo, hiện nay có tên là Aleph là một phong trào tôn giáo mới kết hợp nhiều yếu tố từ các tôn giáo khác nhau, trong đó có Phật giáo.

Những sợi dây liên hệ ...

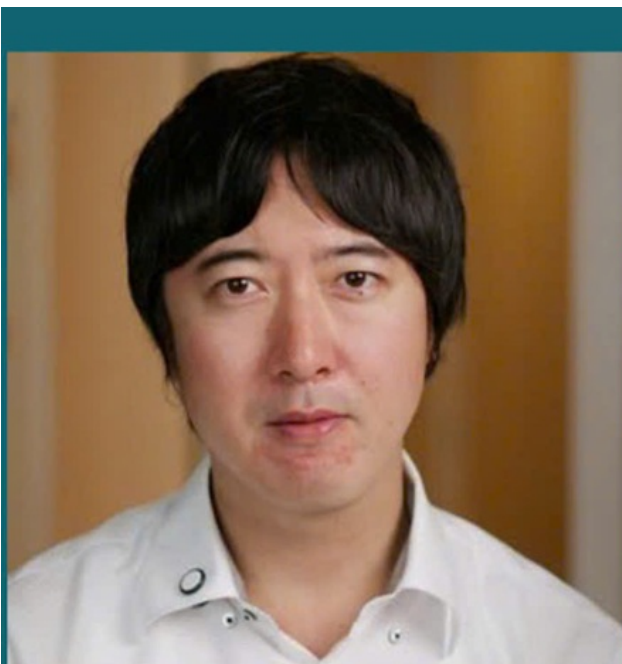
Không thể phủ nhận rằng ảnh hưởng của Phật giáo trong các xã hội Đông Á đang suy giảm, đặc biệt nếu nhìn vào tỷ lệ người trẻ tự nhận là phật tử và mức độ tham gia vào các hoạt động tôn giáo.

Tuy vậy, nhiều người được phỏng vấn cho biết dù không còn tự nhận là phật tử, họ vẫn cảm thấy có sự gắn kết văn hóa với Phật giáo và vẫn bị thu hút bởi một số giáo lý của đạo Phật.

Sato, chẳng hạn, cho biết khi trưởng thành ông đã suy nghĩ lại về quan điểm tiêu cực đối với tôn giáo mà mình hình thành từ thời thơ ấu.

Ông vẫn không tin vào thiên đường, địa ngục hay nghiệp báo, nhưng hiện nay lại quan tâm đến ý niệm tái sinh, một giáo lý quan trọng của Phật giáo.

“Không phải tôi tin vào tái sinh vì một tôn giáo nào đó”, ông nói. “Nhưng thông qua những suy ngẫm nội tâm của mình, tôi tự hỏi điều gì xảy ra với con người sau khi họ qua đời”.

Không ai có thể chứng minh có luân hồi, nhưng cũng không ai có thể bác bỏ!
- Masami Sato, Tokyo

Tại Tokyo, Tsujinaka thỉnh thoảng ghé thăm một ngôi chùa gần nhà vì điều đó giúp anh thư giãn. Khi gặp các lễ hội Phật giáo, anh thường mua một vài bùa may mắn omamori - những món quà lưu niệm thường được bán tại các chùa Phật giáo và đền Thần đạo để tặng bạn bè.

Gần đó có một ngôi đền cổ kính rất lớn mà thỉnh thoảng tôi ghé thăm. Nhưng không phải tôi đến đó để cầu nguyện. Tôi chỉ thích không khí ở đó, cảm giác bình yên tôi cảm nhận nơi đây.
- Junichiro Tsujinaka, Tokyo

Các khảo sát của Trung tâm Nghiên cứu Pew cho thấy khoảng một phần ba những người không theo tôn giáo tại Nhật Bản và 4/10 người Hàn Quốc vẫn cảm

thấy có sự gắn bó với những giá trị và lối sống chịu ảnh hưởng của Phật giáo.

Tại Seoul, bà Oh cho biết bà vẫn tìm thấy sự an ủi trong những niềm tin Phật giáo của mình.

“Tôi nghĩ đó là những gì tôi đã lớn lên cùng và nó vẫn luôn ở trong tôi”, bà nói.

Các tác giả: **Dalia Fahmy, Yunping Tong, Bill Webster và Justine Coleman**

Chuyển ngữ và biên tập: **Thường Nguyên**

Nguồn: pewresearch.org

Tiêu đề gốc: Buddhism's Recent Decline in East Asia (tạm dịch: Sự suy giảm gần đây của Phật giáo ở Đông Á).

Lời cảm ơn

Trung tâm Nghiên cứu Pew là một đơn vị trực thuộc Quỹ Từ thiện Pew (The Pew Charitable Trusts), nhà tài trợ chính của tổ chức này.

Bài luận này được thực hiện trong khuôn khổ Dự án “Tương lai Tôn giáo Toàn cầu” (Global Religious Futures) của Trung tâm Nghiên cứu Pew, một dự án nghiên cứu sự thay đổi tôn giáo và tác động của nó đối với các xã hội trên toàn thế giới.

Nguồn tài trợ cho giai đoạn này của dự án đến từ Quỹ Từ thiện Pew và Quỹ John Templeton (John Templeton Foundation).

Bài viết được thực hiện bởi nhóm nghiên cứu của Trung tâm Nghiên cứu Pew. Nội dung do Dalia Fahmy và Yunping Tong chấp bút, Alan Cooperman biên tập. Conrad Hackett cung cấp chuyên môn và phản hồi quan trọng. Bill Webster thiết kế và thực hiện các đồ họa. Bài luận được sản xuất bởi Justine Coleman và Shannon Greenwood. Công đoạn hiệu đính do David Kent và Rebecca Leppert thực hiện. Isaac Lamoreaux và Jonathan Evans kiểm tra số liệu và nội dung. Kim Arias rà soát video. Emma Kikuchi và Eugenie Park hỗ trợ dịch thuật.

Công tác truyền thông và kết nối công chúng do Hannah Taber và Talia Price phụ trách.

Ngoài ra, Trung tâm Nghiên cứu Pew cũng trân trọng cảm ơn Koki Shimizu, trợ lý giáo sư xã hội học tại Đại học Doshisha (Nhật Bản), vì những tư vấn học thuật và hỗ trợ ngôn ngữ.

Video và hình ảnh trong dự án được thực hiện bởi Grace Creek Media và nhà sản xuất phim tài liệu John Sorensen.